

Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	Wstęp do kulturoznawstwa
Kierunek:	Kulturoznawstwo, I stopień [6 sem], stacjonarny, ogólnoakademicki, rozpoczęty w: 2013
Rok/Semestr:	I/1
Liczba godzin:	15,0
Nauczyciel:	Adamowski Jan, dr hab.
Forma zajęć:	wykład
Rodzaj zaliczenia:	egzamin
Punkty ECTS:	3,0
Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (łącznie liczba godzin w semestrze):	0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie konsultacji 0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych 0 Przygotowanie się studenta do zajęć dydaktycznych 0 Przygotowanie się studenta do zaliczeń i/lub egzaminów 0 Studiowanie przez studenta literatury przedmiotu
Poziom trudności:	zaawansowany
Metody dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnienie lub wyjaśnienie • prelekcja • wykład informacyjny • wykład konwersatoryjny • wykład problemowy
Zakres tematów:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturoznawstwa jako nauka o kulturze. Miejsce kulturoznawstwa wśród nauk humanistycznych i społecznych, w tym: socjologia, filozofia i antropologia kultury, historia kultury, historia sztuki, etnologia i folklorystyka, lingwistyka (szczególnie etnolingwistyka) i literaturoznawstwo itp. jako dyscypliny szczególniejsze wobec kulturoznawstwa. 2. Rozumienie, zakres i rozwój pojęcia kultura. Różne kryteria i typy definicji. Szersze i węższe znaczenie terminu. 3. Kultura a natura i cywilizacja. 4. Obszary i podstawowe składniki kultury: rzeczy, znaki, zachowania. Wzory i wartości. Style życia. 5. Podstawowe dziedziny i kategorie kultury: k. narodowa i regionalna; materialna, duchowa, społeczna; k. chrześcijańska; k. tradycyjna, chłopska i ludowa; szlachecka, mieszczańska; k. literacka i k. języka; k. symboliczna, w tym: nauka, religia oraz sztuka i zabawa jako podstawowe jej podsystemy; k. masowa, popularna i alternatywna; wybrane subkultury, kultura współczesna. 6. Wybrane metody badań kulturoznawczych: ewolucjonizm, dyfuzjonizm, funkcjonalizm, strukturalizm, holizm, kognitywizm. 7. Podstawowe pojęcia: adaptacja, dyfuzja, enkulturation i akulturation; obrzęd, zwyczaj, obyczaj; etnos i etniczność; magia i rytuał; region i regionalizm; tożsamość kulturowa i globalizacja; mit, symbol, stereotyp; kolęda i kolędowanie; pojęcie znaku semiotycznego i typy znaków; postmodernizm. 8. Pojęcie, składniki oraz funkcje tradycji. 9. Języka a kultura: język werbalny jako podstawowy składnik kultury i narzędzie komunikacji; ogólna typologia języków; podstawowe funkcje języka i mowy; lingwistyka antropologiczna. Główne problemy języków niewerbalnych. 10. Kultura języka: zakres pojęcia i kryteria poprawności językowej. 11. Kulturowe kategorie przestrzeni i czasu. 12. Instytucje kultury: typologie, funkcje oraz podstawowe formy działalności. 13. Podstawowe problemy upowszechniania kultury w Polsce, w tym rola środków masowego przekazu. 14. Funkcje kultury w życiu człowieka. 15. Kulturoznawczy warsztat badawczy: czasopisma, biblioteki, bibliografie, transliteracja i transkrypcja, rodzaje prac naukowych, w tym: monografia, stan badań, artykuł, recenzja, skrypt itp.; podstawowe problemy źródłoznawstwa.
Forma oceniania:	<ul style="list-style-type: none"> • egzamin ustny • praca semestralna

Literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słowniki terminologiczne i leksykony z wybranych dziedzin wiedzy, np. Słownik etnologiczny. Terminy ogólne, pod red. Z. Staszczak, Warszawa – Poznań 1987; słowniki filozoficzne i socjologiczne, Słownik folkloru polskiego, pod red. J. Krzyżanowskiego, itp. 2. Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, wstęp i red. A. Mencwel, Warszawa 1998 (oraz wydania następne); 3. Antropologia słowa. Zagadnienia i wybór tekstów, oprac. G. Godlewski, A. Mencwel, R. Sulima, wstęp i red. G. Godlewski, Warszawa 2003. 4. A. Kłoskowska, Socjologia kultury, Warszawa 1981, wyd.I; 5. J. Burszta, Kultura ludowa – kultura narodowa. Szkice i rozprawy, Warszawa 1974. 6. M. Eliade, Sacrum – mit – historia, Warszawa 1974. 7. E. T. Hall, Taniec życia. Inny wymiar czasu, Warszawa 1999. 8. Yi – Fu Tuan, Przestrzeń i miejsce, Warszawa 1987. 9. J. Adamowski, Kategoria przestrzeni w folklorze. Studium etnolingwistyczne. Lublin 1999 (wybrane rozdziały). 10. Sacrum i kultura, Chrześcijańskie korzenie przeszłości, red. R. Rubinkiewicz, St. Zięba, Lublin 2000. 11. L. Dyczewski, Kultura w całościowym planie rozwoju, Warszawa 2011. 12. Wiedza o kulturze polskiej u progu XXI wieku, pod red. S. Bednarka i K. Łukasiewicz, Wrocław 2000. 13. R. Sulima, Antropologia codzienności, Kraków 2001. 14. J. Gajda, Antropologia kulturowa, cz.I, Wprowadzenie do wiedzy o kulturze, Toruń 2002.
Modułowe efekty kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 01 ma podstawową wiedzę dotyczącą komunikacji międzykulturowej, pojęć i teorii dotyczących tej dziedziny. Ma także podstawową wiedzę dotyczącą funkcjonowania mniejszości narodowych w Polsce, ich historii, życia kulturalnego i wpływu na kulturę narodową 02 ma wiedzę dotyczącą różnych szczegółowych aspektów funkcjonowania placówek kulturalnych w Polsce i zagranicą 03 ma wiedzę o funkcjonowaniu instytucji kultury 04 ma wiedzę dotyczącą głównych metod analizy i interpretacji zjawisk kulturowych w zależności od wybranych szkół badawczych z zakresu kulturoznawstwa 05 jest w stanie samodzielnie formułować i analizować problemy badawcze dotyczące dyscypliny kulturoznawstwa 06 ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju kulturoznawstwa i najważniejszych najnowszych kierunkach rozwoju tej dyscypliny 07 ma podstawową wiedzę dotyczącą miejsca i znaczenia kulturoznawstwa w systemie nauk humanistycznych oraz przedmiocie i metodologii kulturoznawstwa 08 umie samodzielnie wyszukiwać i selekcjonować informację, wykorzystując w tym celu różnorodne źródła, metody i narzędzia 08 potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla kulturoznawstwa 09 jest w stanie właściwie dobierać metody i narzędzia badawcze dotyczące dziedziny kulturoznawstwa 10 ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy